

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Мукачівського державного університету

№11(6) '2011

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**ЖУРНАЛ НАУКОВИХ ПРАЦЬ
№ 11(6)'2011**

2011

Головний редактор: *Мигалина Ю.В.* – ректор, д. хім. наук, професор, академік Української технологічної академії, заслужений діяч науки і техніки України

Заступник головного редактора: *Кабачій В.М.* – к.фіз.-мат. наук, професор, проректор з наукової роботи

Редакційна колегія:

Пехньо В.І. – доктор технічних наук член-кореспондент НАНУ,
Нестеров В.П. – доктор технічних наук,
Курітник І.П. – доктор технічних наук,
Лучко Й.Й. – доктор технічних наук,
Скрипник Ю.О. – доктор технічних наук,
Андрієвський Б.М. – доктор педагогічних наук,
Лендел М.А. – доктор економічних наук,
Мікловда В.П. – доктор економічних наук член-кореспондент НАНУ,
Долинський В.П. – доктор економічних наук,
Щербан Т.Д. – доктор психологічних наук,
Проскура В.Ф. – кандидат економічних наук,
Білей-Рубан Н.В. – кандидат технічних наук,
Капітан Л.І. – кандидат історичних наук,
Лужанська Т.Ю. – кандидат географічних наук,
Моргун А.В. – кандидат філологічних наук,
Хома О.М. – кандидат педагогічних наук,
Реслер М.В. – кандидат економічних наук,
Хом'як Б.Я. – кандидат фізико-математичних наук,
Фордзюн Ю.І. – кандидат технічних наук.

Відповідальний секретар: *Ігнатишин М.В.* – к.е.н., професор кафедри фінансів і кредиту

Відповідальний редактор за напрямом "Природничі і технічні науки":

О.П. Козарь – к.т.н., професор кафедри технології та конструювання виробів із шкіри.

Відповідальний редактор за напрямом "Гуманітарні і суспільні науки":

Г.В. Товканець – кандидат педагогічних наук.

Відповідальний редактор за напрямом "Економічні науки":

О.Ю. Бочко – к.е.н., доц. кафедри маркетингу.

Відповідальний за комп'ютерний набір, макетування та друкарські роботи:

Дорогі Я.М. – начальник редакційно-видавничого відділу МДУ.

Журнал наукових праць «Науковий вісник Мукачівського державного університету» зареєстровано в Міністерстві юстиції України та згідно Закону України «Про авторські права» і Положення про порядок опублікування матеріалів у пресі та інших засобах масової інформації. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ №14990-3962ПР від 05.03.2009 р.

© Мукачівський державний університет, МОН України.

Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2011

Адреса редакційно-видавничого відділу:

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26, Мукачівський державний університет
тел./факс: (03131) 3-13-43, 2-11-09. E-mail: nauka@msu.edu.ua <http://www.msu.edu.ua>

Рекомендовано до друку Ученою радою Мукачівського державного університету
від 23.11.2011р., протокол №3.

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Мукачівський державний університет

2011. Випуск № 11(6)
Видається з 2006 р.

Зміст

ПРИРОДНИЧІ І ТЕХНІЧНІ НАУКИ

<i>Ю.Ю. Жигуц, В.Ф. Лазар, В.Ф. Теличко.</i> Технологія отримання термітних кременистих чавунів.....	5
<i>Й.З. Бенке, Я.Л. Іваницький, М.Г. Сташук.</i> Методика визначення залишкового ресурсу труби магістрального нафтопроводу після тривалої експлуатації.....	10
<i>Ю.І. Фордзюн.</i> Теоретичні основи ергономічних властивостей та вимог до взуття...	18
<i>С.Ю. Бабич, Ю. П. Глухов, Ф. В. Лазар.</i> Динамические задачи для двухслойного полупространства с начальными напряжениями	24

ГУМАНІТАРНІ І СУСПІЛЬНІ НАУКИ

<i>Г.В. Товканець.</i> Самостійна робота студента як форма удосконалення професійно значущих якостей майбутнього фахівця.....	52
<i>О.М. Хома, М. Гузинець.</i> Лінгводидактичні основи навчання грамоти в першому класі.....	63
<i>Н. Лалак, М. Марко.</i> Теоретичні засади навчання обдарованих дітей молодшого шкільного віку у контексті реформування освіти.....	72
<i>О.М. Хома, Х. Глагола.</i> Прийоми і способи вироблення читацьких якостей в учнів початкових класів.....	78
<i>Б. М. Андрієвський.</i> Особливості організації навчання обдарованих дітей.....	89
<i>М.С. Барчій, Н.В. Бердишева.</i> Формування професійних якостей практичних психологів у процесі навчання у вищих навчальних закладах.....	95
<i>Horváth – Leskó Magdolna.</i> Az idegen nyelv tanulásának fontossága.....	107
<i>М.М. Качур, Л.М. Микуланинець.</i> Навчально-виховна та науково-дослідна діяльність кафедри інструментального мистецтва і методики музичного виховання МДУ в сучасному освітньому просторі.....	112
<i>Т.М. Кравченко, Н.В. Теличко.</i> Використання технічних засобів навчання на уроці іноземної мови в ЗОШ.....	120
<i>Г. Ф. Кунак.</i> Порівняльний аналіз граматичних систем української та російської мов.....	131

УДК 371.333

**ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НА УРОЦІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗОШ****Т.М. КРАВЧЕНКО, Н.В. ТЕЛИЧКО**
Мукачівський державний університет

Актуальність даної статті зумовлена необхідністю використання нових технічних засобів навчання, а також інформаційних технологій для підвищення ефективності та якості процесу навчання іноземних мов.

Проведено аналіз педагогічних умов, що забезпечують використання ТЗН та нових інформаційних технологій на уроці іноземної мови в школі. Розглянута сутність ТЗН та інформаційних технологій. Обґрунтовано використання ТЗН та інформаційних технологій. Здійснено аналіз педагогічних умов, що забезпечують використання ТЗН та інформаційних технологій.

Ключові слова: технічні засоби навчання, візуальні, аудіо та аудіовізуальні технічні засоби, комп'ютерна технологія, комп'ютерна грамотність, комп'ютеризація, комп'ютерні програми, інформаційні технології, технологія.

Прикметною ознакою сучасного етапу суспільного розвитку є зростання значущості англійської мови як мови міжнародного спілкування. У сучасних умовах розвитку освіти зміст навчання спрямований на забезпечення можливості спілкування осіб, в процесі якого зустрічаються різні норми та моделі поведінки, різний вік та умови спілкування, різні ціннісні орієнтації особистості. З розвитком комунікативного підходу до вивчення іноземної мови змінилася не тільки організація процесу навчання. Процес навчання реалізується відповідно до реального спілкування, завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування. Постійний розвиток науки і техніки спонукає до модернізації, тим самим вимагаючи від освітніх закладів запровадження сучасних технологій, яке за відсутністю іншомовного оточення стає необхідним.

Ідея використання різноманітних машин в процесі навчання з'явилася ще на початку ХХ століття. Від початку і до сьогодні рушієм впровадження технічних засобів навчання (далі – ТЗН) у навчальний процес є ідея підвищення ефективності навчання шляхом передачі машинам окремих функцій викладача, тобто автоматизації навчання.

В сучасній школі використання аудіо і відео записів на уроці є не тільки доречним, а й обов'язковим. Робота з такими матеріалами на уроці урізноманітнює види діяльності учнів в процесі навчання іноземній мові. Аудіо- і відеоматеріали роблять урок цікавим для всіх учнів, підвищують рівень мотивації вивчення іноземної мови, дають можливість працювати з автентичними зразками іноземної мови. Ефективність ТЗН в сучасній школі підвищується у зв'язку з використанням комп'ютерної техніки, що спричинив розвиток нових інформаційних технологій. Якщо

у 80-х роках минулого століття в арсеналі вчителя іноземної мови були звукозаписи та навчальні телепередачі, то до кінця 90-х – початку XXI століття на допомогу педагогові пришли комп'ютери, відео, супутникове телебачення та Інтернет.

Сьогодні, використання інформаційних технологій – одна з умов успішного вивчення іноземної мови. Тому вчитель іноземної мови повинен, окрім ґрунтовної фахової підготовки, володіння сучасною комунікативною методикою, використовувати інформаційні технології на усіх етапах навчання – це вимога часу. Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним.

Є. С. Полат вважає, що завдання вчителя полягає в тім, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати такі методи навчання, що дозволили б кожному учню виявити свою активність, свою творчість. Завдання вчителя – активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземним мовам. Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей дітей, їхнього рівня навченості, схильностей і т.д. [4: 13].

На уроках англійської мови за допомогою комп'ютера можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички й уміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; удосконалювати уміння письмової мови школярів; поповнювати словниковий запас учнів; формувати в школярів стійку мотивацію до вивчення англійської мови [2: 2].

Нагальність упровадження нових ТЗН з метою підвищення ефективності та якості процесу навчання іноземних мов, виключна вагомість формування іншомовної комунікативної компетенції при комплексному застосуванні сучасних технічних засобів, а також недостатньо розроблені для застосування у навчальному процесі в Україні інформаційні технології зумовили актуальність обраної теми статті.

Об'єкти та методи дослідження

Проблема використання ТЗН у навчанні іноземних мов не є новою. Було досліджено проблему використання ТЗН у навчальному процесі, особливості та переваги використання звукозапису, ефективність використання технічних засобів у

навчанні мовних аспектів, використання відеофонограми та фонограми, навчального телебачення, використання комп'ютера в процесі навчання, створення та застосування комп'ютерних програм.

Комп'ютер є одним з компонентів інформаційної технології, тому замість терміну "комп'ютеризоване навчання", часто використовують з тим же значенням термін "інформатизація освіти". Інформатизація сфери освіти стає все більш актуальною та вступає на якісно новий рівень свого розвитку. Досить успішно розв'язуються питання використання комп'ютерних технологій як у вищій, професійній, так і у середній школах. А відтак, необхідно чітко уявляти і відповідно оцінювати роль інформаційних, мультимедіа та інших комп'ютерних технологій і самого комп'ютера у навчальному процесі. На цьому етапі розвитку провідні позиції починають займати більш конкретні і, можливо, дещо вужчі питання, пов'язані з визначенням дидактичного, психологічного і методичного потенціалів комп'ютерних технологій у вивченні різних предметів, їх вплив як на парадигму всієї освіти, так і на теорію та практику навчання кожного освітнього курсу[5: 2].

Постановка задачі

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі педагогічних умов, що забезпечують використання ТЗН та нових інформаційних технологій на уроці іноземної мови в середній школі.

Для досягнення поставленої мети необхідно:

1. Розглянути сутність ТЗН та інформаційних технологій.
2. Теоретично обґрунтувати використання ТЗН та інформаційних технологій у навчальному процесі.
3. Здійснити аналіз педагогічних умов, що забезпечують використання ТЗН та інформаційних технологій.

Результати та їх обговорення

У методиці навчання іноземних мов вагома роль для організації ефективного формування складових комунікативної компетенції відводиться технічним засобам. Проблема використання технічних засобів та дидактичних матеріалів у навчанні іноземних мов не є новою. Досліджено можливості використання ТЗН у навчальному процесі (С. І. Архангельський, Б. А. Бенедиктов, М. В. Ляховицький, Л. Д. Цесарський та ін.), особливості та переваги використання звукозапису (І. М. Берман, Н. Г. Головкина, Н. М. Головова, А. С. Лур'є, М. В. Ляховицький та ін.),

ефективність використання технічних засобів у навчанні мовних аспектів (Н. І. Бичкова , А. С. Лур'є, Н. В. Любимова), використання комп'ютера у процесі навчання (І. Є. Булах, І. Н. Горелов, Е. Л. Носенко, І. С. Панова-Яблошнікова, П. І. Сердюков, J. Baumann, P. Berlinhof, J. Higgins та ін.), створення та застосування комп'ютерних програм (В. Н. Алаликін , П. Г. Асоянц , В. П. Безпалько, Т. І. Коваль, Н. М. Чемерис та ін.), використання відеофонограми та фонограми (Н. І. Бичкова, Н. Ф. Бориско, Л. А. Зайцева, М. В. Ляховицький , М. Allan та ін.), навчального телебачення (С. І. Архангельський, Л. В. Банкевич, В. П. Васильєв, В. Л. Прокоф'єва та ін.).

Технічні засоби навчання – це сукупність технічних засобів та дидактичного забезпечення, що застосовують в навчально-виховному процесі для демонстрації і обробки інформації з метою її оптимізації. До технічних засобів навчання відносять: діапроектори, графопроектори, епіпроектори, магнітофони, радіоустановки, музичні центри (аудіо системи), програвачі, радіовузли, кінопроектори та кіноустановки, телевізори, відеомагнітофони та комп'ютери[3: 10].

Класифікувати ТЗН складно через різноманітність пристроїв, функціональних можливостей, способів демонстрації інформації. Існують такі основні класифікації:

- за функціональним призначенням;
- за принципом роботи;
- за типом навчання;
- за логікою роботи;
- за характером впливу на органи відчуттів;
- за характером демонстрації інформації[3: 11].

Найбільш поширеною є класифікація ТЗН за характером впливу на органи відчуттів. Відповідно до неї вони поділяються на: візуальні, аудіо та аудіовізуальні.

Функції ТЗН надзвичайно різноманітні. Вони доповняють одна одну. Не всі функції можуть бути властивими різним ТЗН в однаковій мірі. Першою з функцій ТЗН є *комунікативна*, тобто функція передачі інформації. Друга – *управлінська*, передбачає отримання зворотного зв'язку в процесі сприймання та засвоєння інформації та корекцію цих процесів. Третя – *кумулятивна*, реалізується через зберігання, систематизацію навчальної та навчально-методичної інформації. Здійснюється завдяки створенню та комплектуванню аудіо - та відеотек, зберігання та передачі інформації з допомогою сучасних інформаційних технологій. Четверта – *навчально-дослідна*,

пов'язана з трансформацією знань отриманих завдяки використанню ТЗН, моделюванням змісту та форм презентації інформації.

До ТЗН висувають різноманітні вимоги, а саме: функціональні, педагогічні, ергономічні, естетичні, економічні. Функціональні – можливість апаратури забезпечувати необхідні режими роботи (гучність, якість звучання, універсальність пристрою). Педагогічні – відповідність можливостей технічного засобу тим формам та методам навчально-виховного процесу, які відповідають сучасним вимогам, науковість та ідейність змісту, доступність за віком та знаннями учнів. Ергономічні – зручність та безпека експлуатації; мінімальна кількість операцій при підготовці і роботі з пристроєм; рівень шуму; зручність огляду, ремонту та транспортування. Естетичні – гармонія форми; цілісність композиції, товарний вигляд. Економічні – відносно невелика вартість при високій якості і довговічності ТЗН [3: 12].

Застосування технічних засобів у процесі навчання іноземних мов уможливорює:

- 1) створення природного мовленнєвого середовища як вагомого чинника у навчанні іноземних мов;
- 2) підвищення зацікавленості учнів у вивченні іноземних мов;
- 3) використання диференційованого підходу до навчання;
- 4) здійснення інтенсифікації навчального процесу (В. А. Артемов, А.С. Лур'є, М. В. Ляховицький, Л. Д. Цесарський та ін.);
- 5) реалізацію принципу наочності.

Діяльність кожної людини пов'язана з великою кількістю психологічних факторів. Психологи стверджують, що саме використання аудіо та відео матеріалів у навчальному процесі значно покращує кінцеві результати і значно більше спонукає учнів до комунікативної діяльності. Беручи до уваги зацікавленість учнів засобами масової інформації, які є для них найбільш видовищними та здатними викликати інтерес і підтримувати увагу досить тривалий час, психологічно обґрунтуємо доцільність використання аудіо та відео навчальних посібників. Використовуючи фрагменти відеозаписів та звукових записів ми спонукаємо до дії зорові та слухові центри людини, які в свою чергу, впливають на процес засвоєння та запам'ятовування матеріалу. Використання відео та звукозаписів використовуються ще як засіб гармонізації взаємин, мети, намірів, уявлень, думок усіх учасників навчального процесу. Така гармонізація забезпечує зберігання їхнього емоційного сприйняття

навчальної дійсності і реагування на цю дійсність, що забезпечує створення оптимального психологічного клімату для навчання і здобуття найкращих результатів.

Слід зазначити, що навіть при мінімальній забезпеченості навчального процесу технічною апаратурою неможливо навчати іноземної мови без застосування певних ТЗН. До таких, у першу чергу, відносяться звукозаписи.

Звукозапис є тим засобом, що спрямовує навчальну мовленнєву інформацію по аудитивному каналу сенсорної системи учня [6:60]. Звукозапис має багато переваг порівняно з іншими засобами навчання завдяки тому, що дозволяє:

- 1) фіксувати іншомовне мовлення у часі і просторі для подальшого використання у навчальному процесі;
- 2) демонструвати об'єкт опанування – іншомовне мовлення, що звучить;
- 3) використовувати "законсервоване мовлення" згідно з будь-яким методичним задумом;
- 4) ефективно контролювати усномовленнєвий продукт учня, даючи йому не тільки якісну, але й кількісну оцінку[7: 57].

Найбільш вмотивовано звукозаписи застосовуються: з метою навчання аудіювання; навчання усного мовлення на основі широкого використання зразків мовлення; раціональної презентації та закріплення зразків мовлення, що звучать (наприклад: моделей, типових структур); введення мовленнєвого матеріалу в діалогічній формі; демонстрування пісень і фрагментів художнього читання у виконанні носіїв мови; проведення аналізу записаних на плівку висловлювань учнів; звукового супроводу засобів зорової наочності[6: 23].

В умовах, коли нема можливості провести мовну практику, то краще звернутися по допомогу до навчальних відеоматеріалів. Вони дозволяють розширити рамки підручників та стіни класів, створити мовне середовище.

Навчання міжкультурної комунікації неможливе без використання відеозаписів автентичних телепрограм. Завдяки цьому процес оволодіння іноземною мовою набуває комунікативно-когнітивного характеру, оскільки лише у відеозаписах міститься поєднання мовної та соціокультурної інформації.

Використання відеоматеріалів дозволяє вирішити наступні завдання:

- навчити сприймати інформацію;
- розвивати когнітивні вміння (спостереження, відбір, висування гіпотез);
- навчити аналізувати та узагальнювати інформацію;

- збагачувати словниковий запас;
- стимулювати спілкування;
- навчити критично відноситися до змісту відеоматеріалів[8: 44].

Завдяки використанню відеоматеріалів учні вчаться чути більше, ніж говориться та бачити більше, ніж зображується у відеоматеріалах. Учні бачать, які події передують тим, чи іншим словам, які їх супроводжують, а які посліdkують за ними. Така можливість дозволяє краще розуміти, відчувати, яку роль виконує сама мова. Учень має можливість краще зрозуміти, що в деяких ситуаціях доречними є одні слова та вирази, а в інших ситуаціях – інші[1: 24].

У процесі підготовки до уроку з використанням ТЗН слід: детально проаналізувати зміст та мету уроку, зміст і логіку вивчення навчального матеріалу; визначити обсяг і особливості знань, які повинні засвоїти учні, необхідність демонстрування предмета, явища або їх зображення; відібрати і проаналізувати аудіовізуальні та інші дидактичні засоби, встановити їх відповідність змістові та меті уроку, можливе дидактичне призначення як окремих посібників, так і комплексу загалом; встановити на якому попередньому пізнавальному досвіді здійснюватиметься вивчення кожного питання теми; визначити методи і прийоми забезпечення активної пізнавальної діяльності учнів, міцного засвоєння ними знань, умінь і навичок. Підготовка також включає ознайомлення з фондами, своєчасне замовлення та одержання посібників, визначення часу, місця демонстрації на уроці тощо, передбачає перевірку технічного стану апаратури, налагодження її перед уроком, встановлення технічної якості посібника та ремонт його в разі потреби, додержання правил техніки безпеки та протипожежних вимог тощо. Враховуються також індивідуальні особливості зору учнів, забезпечується вентиляція приміщення, встановлюється дозування демонстрації з урахуванням вікових особливостей учнів. Орієнтоване дозування таке: для звукозаписів – 15 хвилин, для діафільмів з навчально-науковим змістом – 12-14 кадрів, для кінофільму – 3-4 фрагменти, для навчальної телепередачі – 20-30 хвилин. Зазначене дозування умовне, оскільки воно значною мірою залежить від змісту навчального матеріалу, екранних і звукових посібників, рівня підготовки учнів та низки інших факторів.

У цьому випадку вони виконують допоміжну роль, конкретизують, ілюструють слово вчителя, роблять його переконливим, зрозумілим. Як правило, такий варіант має

місце у формуванні абстрактних понять на уроках математики, фізики, хімії, а також у вивченні літературних творів тощо.

Застосовуються такі прийоми: демонстрація в кінці розповіді; чергування розповіді з показом (розповідь-демонстрація-розповідь) та одночасне з розповіддю використання аудіовізуальних посібників. Дидактична функція аудіовізуальних посібників як засобу ілюстрації не виключає можливості творчої роботи з ними.

Для конкретизації розповіді вчителі здебільшого використовують діафільми, діапозитиви, ілюстрації до епідіаскопа, грам- та магнітозаписи, матеріали радіопередач, з якими їм легше працювати. Перспективною щодо цього є робота з кодоскопами. Вони дають змогу не тільки демонструвати фабричні діапозитиви, а й одночасно з розповіддю креслити та малювати на склі або плівці і ці зображення проектувати на екрані.

У курсі шкільних предметів окремі питання учням важко, а іноді й неможливо зрозуміти без попередньої підготовки. У таких випадках технічні посібники можуть дати уявлення про предмети або явища. Джерелом знань для учнів може бути не тільки проекційна, а й звукова наочність, зокрема виступи політичних діячів, учених; читання літературних творів тощо.

У використанні технічних засобів як джерела знань особливої ваги набуває підготовка учнів до сприймання посібника, іноді бажано створити проблемні ситуації, визначити питання (не більше 3-4), на які треба дати відповідь, запропонувати тести для заповнення їх після перегляду тощо. Посібники краще підбирати невеликі за обсягом. Залежно від складності навчальних завдань, змісту, структури посібника іноді доцільно опрацьовувати поетапно окремі питання, що полегшує учням засвоєння матеріалу.

Щоб підвищити якість виконання практичних робіт, особливо в тих випадках, коли з різних причин важко дати пояснення про їх виконання, в пригоді стають технічні засоби. Учителі літератури та іноземних мов для інструктажу використовують – звукозаписи зразкового читання, іноземної вимови тощо.

Використання технічних засобів для інструктажу потребує повторної їх демонстрації. Перед виконанням практичної роботи слід з'ясувати, чи засвоїли учні порядок і послідовність вправ.

На матеріалі технічних засобів можна проводити різноманітні види самостійних робіт. Найпоширеніші з них: самостійний переказ і пояснення демонстраційного

матеріалу; складання планів за змістом посібника; заповнення схем і тестів; написання творів і рецензій; виконання домашніх завдань; робота з навчальними машинами тощо.

Перед демонстрацією вчитель дає учням чіткі завдання, потім перевіряє засвоєння матеріалу і, тільки впевнившись, що учні зрозуміли його, пропонує виконувати самостійну роботу. Не обов'язково планувати самостійні роботи лише на матеріалі технічних засобів, учні можуть під час їх виконання користуватися підручником або іншим посібником. Це сприяє глибшому осмисленню теми, навчає самостійно працювати.

Проведення самостійних робіт в автоматизованих класах з використанням програмованого навчання та в лінгафонних кабінетах, де є можливість одночасно працювати з усіма учнями – це досить ефективний вид роботи.

Технічні засоби, що використовуються з цією метою, демонструються після вивчення теми. Обсяг посібника може бути більшим, ніж під час використання його для інших цілей. Він допомагає не тільки систематизувати й узагальнити набуті знання, а й поповнити їх та поглибити новими відомостями. Досить часто учителі в процесі вивчення нового матеріалу використовують технічний засіб окремими фрагментами, а під час узагальнення – уже в цілому.

Визначення дидактичних функцій – важливе питання методики використання технічних засобів, але не слід підходити до нього догматично. Один і той самий посібник може виконувати різні дидактичні функції. Під час фрагментарного використання технічного засобу кожний фрагмент може виконувати різні функції (наприклад, перший – бути ілюстрацією, другий – джерелом нових знань, а третій – матеріалом для самостійної роботи).

Ефективне використання наочності не вичерпуються визначенням дидактичних функцій і методичних прийомів застосування технічних засобів. У більшості випадків для повноцінного висвітлення теми використовують комплекс наочних посібників.

Ефективність використання ТЗН визначається, головним чином, за трьома аспектами:

- параметрами й можливостями ТЗН та їх використанням у конкретних умовах;
- якістю дидактичного матеріалу;
- вміннями вчителя та учнів використовувати ТЗН і дидактичні матеріали.

Очевидним є те, що жоден із технічних засобів, якими б значущими не були його дидактико-методичні можливості, не може розглядатись як універсальний. На думку багатьох психологів і методистів (І. О. Зимня, А.С. Лур'є, М. В. Ляховицький, Н. К. Скляренко та ін.) найбільший успіх у навчанні іноземних мов забезпечує комплексне використання технічних засобів, при якому в сприйнятті навчального матеріалу беруть участь одночасно кілька аналізаторів. Бажані інтенсивність та ефективність процесу навчання досягаються лише в результаті раціонального використання всіх наявних технічних засобів, враховуючи дидактичні "плюси" та "мінуси" кожного з них.

Висновки

Обсяги інформації ростуть і часто рутинні способи її передачі, збереження й обробки є неефективними. Справлятися з труднощами допомагають ТЗН. В сучасній школі використання аудіо і відеозаписів на уроці є обов'язковими. Робота з такими матеріалами урізноманітнює види діяльності учнів, робить урок цікавим, підвищує рівень мотивації вивчення іноземної мови, дає можливість працювати з автентичними зразками іноземної мови. ТЗН можна використовувати на різних етапах роботи з учнями. ТЗН можуть виступати джерелом знань, бути ілюстрацією до розповіді вчителя, застосовуватися як інструктаж для виконання учнями самостійних робіт, для систематизації й узагальнення здобутих знань.

Ефективність ТЗН в сучасній школі підвищується у зв'язку з використанням комп'ютерної техніки. Використання інформаційних технологій розкриває величезні можливості комп'ютера як засобу навчання. Комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності і сполучати їх у різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, сформувані лінгвістичні здібності, створювати комунікативні ситуації, автоматизувати мовні дії, забезпечують можливість контролю, а також реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи учня.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богданов І., Сергєєв О. Школа сідає за комп'ютер (практична можливість та дидактична доцільність інформаційних технологій) / І. Богданов, О. Сергєєв // Відкритий урок. – 2004. – №1-2. – С. 18-20.
2. Городилова Г. Г. Обучение речи и технические средства: На материале преподавания русского языка студентам-иностранцам / Г. Г. Городилова. – М. : Русский язык, 1979. – 206 с.
3. Каспин И. В., Сегаль М. М. Нові технології в навчанні іноземним мовам. – Режим доступу:

4. Кравченя Э. М. Технические средства обучения в школе: Учеб. пособие для слушателей курсов повышения квалификации и переподг. кадров образования / Э. М. Кравченя. — Мн. : ТетраСистемс, 2005. — 272 с.

5. Лиферов А. П. Образование Будущего: глобальные проблемы локальные решения / А. П. Лиферов, Н. А. Степанов. – М. : Педагогический поиск, 1996. – 153 с.

6. Лукьянова Ю. М. Використання новітніх технологій при вивченні іноземної мови. – Режим доступу:

7. Ляховицький М. В. Звукозапис у навчанні іноземних мов / М. В. Ляховицький. – К. : Рад. школа, 1970. – 201 с.

8. Цесарский Л. Д. Использование технических средств в преподавании иностранных языков. Пособие для учителей / Л. Д. Цесарский. – М. : Просвещение, 1966г. – 120 с.

АННОТАЦИЯ

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНИЧЕСКИХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ НА УРОКЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ШКОЛЕ

Актуальность данной статьи обусловлена необходимостью использования новых технических средств обучения, а так же информационных технологий для повышения эффективности и качества процесса обучения иностранным языкам.

Проведен анализ педагогических условий, которые обеспечивают использование технических средств обучения и новых информационных технологий на уроке иностранного языка в школе. Рассмотрена сущность ТСО и информационных технологий. Обосновано использование ТСО и информационных технологий. Осуществлен анализ педагогических условий, которые обеспечивают использование ТСО и информационных технологий.

Ключевые слова: технические средства обучения, визуальные, аудио и аудиовизуальные технические средства, компьютерная технология, компьютеризация, компьютерные программы, информационные технологии, технология.

THE SUMMARY

USE OF TECHNOLOGY IN THE CLASSROOM LEARNING A FOREIGN LANGUAGE IN SCHOOL

The urgency of the present article is determined by the necessity of the use of new technical teaching aids, and information technologies in order to improve effectiveness and quality of foreign language teaching. The aim of the present article is to analyse the pedagogical conditions that allow to use the TTA and new information technologies in the foreign language classes in school.

Gaining such an aim presupposes fulfilling the following tasks: to view the nature of TTA and information technologies, to motivate the use of TTA and information technologies, to do the analysis of pedagogical conditions that allow to use the TTA and information technologies.

Key words: technical teaching aids, visual, audio, audio-visual technical aids, computer technology, computer literacy, computerization, computer programs, information technologies, technology.